

Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset

Kooste ehdotetuista
ohjemuutoksista

Simo Toikkanen

8.9.2026

Väylävirasto
Trafikledsverket

Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset, syksy 2026

- Kyseessä olemassa olevan ohjeen päivitys
- Suunniteltu voimaantulopäivä 1.11.2026
- Kommentoinnin päättymispäivä 30.9.2026
- Kommentointi excel-taulukkoon tai suoraan ohjeteksti-pdf:ään
- Kommenttien toimitus kirjaamo@vayla.fi ja simo.toikkanen@vayla.fi

Merkittävimmät muutokset

- Junaliikenteeseen tai vaihtotyöhön hyväksytyn koneen kuljettaminen ratatyöalueella vaatii joko RTV3- tai RKK-pätevyyden (kohta 3.1)
- Poikkeuslupien hakuprosessia selkeytetty
- Koulutuslaitoslupahakemuksessa kuvattavia asioita tarkennettu
- Koulutuslaitoslupa jatkossa määräaikainen (5 vuotta)
- Kouluttajaoikeus jatkossa määräaikainen (5 vuotta)
- Eerokki poistumassa, kuvattu sen sijaan vaatimukset sähköiselle oppimisympäristölle
- Koulutusohjelmien sisällöt, kestot ja lyhenteet ajan tasalle

3.1 Koulutuksia ja pätevyysksiä vaativia tehtäviä

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- **Perusteet rautatiejärjestelmästä - koulutus (Pera)** on sisällytetty osaksi pätevyyskoulutuksia (pois lukien ratatyöturvallisuuspätevyys ja turvamiespätevyys). Koulutus edellytetään rakennuskonsultteina, valvojina, turvallisuuskoordinaattoreina ja rataisännöitsijöinä toimivilta henkilöiltä.

Uusi tekstiehdotus

- **Perusteet rautatiejärjestelmästä - koulutus (Pera)** on sisällytetty **pätevyyskoulutusten ennakko vaatimukseksi** (pois lukien ratatyöturvallisuuspätevyys ja turvamiespätevyys). Koulutus edellytetään **rakennuttamiskonsultteina**, valvojina, turvallisuuskoordinaattoreina ja rataisännöitsijöinä toimivilta henkilöiltä.

Syy muutokselle: tekstin selvennys. Pera ei ole osa koulutuksia, vaan yksi ennakko vaatimuksista. Aiemmin käytetty termi rakennuskonsultti epäselvä.

3.1 Koulutuksia ja pätevyysksiä vaativia tehtäviä

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- **Ratatyövastaavan pätevyyttä (RTV)**
edellytetään henkilöltä, joka toimii
ratatyövastaavan tehtävissä ja vastaavat
ratatyössä rautatiejärjestelmän
liikenneturvallisuudesta.

Uusi tekstiehdotus

- **Ratatyövastaavan pätevyyttä (RTV)**
edellytetään henkilöltä, joka toimii
ratatyövastaavan tehtävissä ja vastaa
ratatyössä rautatiejärjestelmän
liikenneturvallisuudesta.

Ratatyövastaavan koulutus muodostuu
kolmesta eri tasosta.

Syy muutokselle: RTV-koulutuksen muuttuminen kolmiportaiseksi.

3.1 Koulutuksia ja pätevyysksiä vaativia tehtäviä

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- **Ratapihaliikenneohjaajan pätevyyttä** vaaditaan ratapihalla ratapihaliikenneohjaustehtävissä toimivilta henkilöiltä.
- **Liikenneohjaajan pätevyyttä** edellytetään henkilöiltä, jotka toimivat valtion rataverkolla liikenteenohjaustehtävissä.

Uusi tekstiehdotus

- **Ratapihaliikenneohjaajan pätevyyttä (RLO) edellytetään** ratapihalla ratapihaliikenneohjaustehtävissä toimivilta henkilöiltä.
- **Liikenneohjaajan pätevyyttä (LO)** edellytetään henkilöiltä, jotka toimivat valtion rataverkolla liikenteenohjaustehtävissä.

Syy muutokselle: Lisätty lyhenteet. Sanamuotojen yhdenmukaistamista.

3.1 Koulutuksia ja pätevyyskysymyksiä vaativia tehtäviä

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- **Käyttöönottotarkastajapätevyyttä** edellytetään henkilöltä, joka vastaa uuden tai muutetun turvalaitejärjestelmän käyttöönottotarkastuksen suorittamisesta siitä annettujen ohjeiden mukaisesti ja tekee päätöksen, että turvalaitejärjestelmä voidaan ottaa tuotantokäyttöön / luovuttaa liikenteelle.

Uusi tekstiehdotus

- **Turvalaitteiden** käyttöönottotarkastajapätevyyttä edellytetään henkilöltä, joka vastaa uuden tai muutetun turvalaitejärjestelmän käyttöönottotarkastuksen suorittamisesta siitä annettujen ohjeiden mukaisesti ja tekee päätöksen, että turvalaitejärjestelmä voidaan ottaa tuotantokäyttöön / luovuttaa liikenteelle.

Syy muutokselle: muotoiltu vastaamaan koulutusohjelman nimeä.

3.1 Koulutuksia ja pätevyysksiä vaativia tehtäviä

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- Ratatyöalueella toimivan, junaliikenteeseen tai vaihtotyöhön hyväksytyn ratatyökoneen kuljettajalta edellytetään joko lupakirja ja lisätodistus tai ratatyökoneen kuljettajan pätevyys. Jos tällaisen ratatyökoneen nostolaitteen tms. työskentelyulottuma ulottuu RSU:aan, koneen kuljettajalta edellytetään ratatyökoneen kuljettajan pätevyys 1.5.2026 alkaen.

Uusi tekstiehdotus

- Ratatyöalueella toimivan, junaliikenteeseen tai vaihtotyöhön hyväksytyn ratatyökoneen kuljettajalta edellytetään joko:
 - lupakirja ja lisätodistus sekä ratatyöstävastaavan tason 3 (RTV3) pätevyys tai ratatyökoneen kuljettajan pätevyys
- tai
 - ratatyökoneen kuljettajan pätevyys.

Syy muutokselle: lupakirja ja lisätodistus eivät suoraan tarjoa riittävää perehdytystä ratatyöalueella toimimiseen – mm. RAPL:n käyttö, yhteistoiminta RTV:n kanssa

5. Yleiset osallistumisvaatimukset

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- Pätevyyskohtaiset ennakko-vaatimukset on kuvattu liitteiden 1–14 kohdissa Ennakko-vaatimukset.

Uusi tekstiehdotus

- Pätevyyskohtaiset ennakko-vaatimukset on kuvattu liitteiden 1–17 kohdissa Ennakko-vaatimukset.

Syy muutokselle: liitelukumäärä saatettu ajan tasalle.

6.1 **Pätevyyden** hakeminen ja myöntäminen

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- Koulutettavan tulee hakea muiden kuin yllä mainittujen koulutusohjelmien pätevyksiä Väylävirastolta. Hakemus tehdään käyttäen Väyläviraston lomaketta (<https://rok.vayla.fi/>) tai muulla koulutuksessa kerrotulla tavalla. Ennen hakemusta kaikki koulutusohjelman moduulit tulee olla hyväksytysti suoritettu sekä niistä on oltava suoritusmerkintä verkko-oppimisympäristössä.

Uusi tekstiehdotus

- Muiden kuin yllä mainittujen koulutusohjelmien pätevyksiä tulee hakea Väylävirastolta. Koulutettava täyttää Väyläviraston hakemuslomakkeen koulutuslaitoksen sähköisessä oppimisympäristössä ja toimittaa koulutuslaitokselle tarvittavat todenteet ennakko vaatimusten, työkokemusvaatimusten ja soveltuvuuden täyttymisestä. Ennen hakemusta kaikki koulutusohjelman moduulit tulee olla hyväksytysti suoritettu ja niistä on oltava suoritusmerkintä koulutuslaitoksen verkko-oppimisympäristössä. Koulutuslaitos toimittaa hakemuksen liitteineen Väyläviraston kirjaamoon.

Syy muutokselle: Kuvattu nyky menettely selkeämmin. Nykyään koulutuslaitokset toimittavat hakemukset Väylävirastolle yksittäisen hakijan sijaan. Hakeminen tehdään koulutuslaitoksen sähköisen oppimisympäristön kautta. Lisätty otsikkoon sana Pätevyys koulutuksen sijaan.

6.2 **Pätevyyden** voimassaolo ja ylläpito

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- Kaikki Väyläviraston ja koulutuslaitoksien myöntämät pätevydet ovat henkilökohtaisia ja pätevyyksien voimassaoloajat ovat määräaikaaisia.

Uusi tekstiehdotus

- Kaikki Väyläviraston ja koulutuslaitoksien myöntämät pätevydet ovat henkilökohtaisia ja pätevyyksien voimassaoloajat ovat määräaikaaisia.
Liikenneohjaajan pätevyys on voimassa toistaiseksi, jos pätevyyden ylläpidon edellyttämät toimenpiteet ovat toteutuneet (liite 6).

Syy muutokselle: Kuvattu Liikenneohjaajan pätevyyden poikkeava tilanne.

6.3 Yksittäiset poikkeukset

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- Väylävirasto voi harkintansa perusteella myöntää kirjallisen poikkeusluvan pätevyysvaatimukseen vapaamuotoisen kirjallisen hakemuksen perusteella seuraavissa tapauksissa:
 - pakollisen työkokemusajan lyhentäminen
 - ennakko vaatimuksen (esim. Perusteet rautatiejärjestelmästä) korvaaminen työkokemuksella tai muulla koulutuksella
 - koulutuksen korvaaminen työkokemuksella tai muulla koulutuksella
 - pätevyysvaatimusten lieventäminen työ- tai työmaakohtaisesti ulkomailla hankitun pätevyyden tai työkokemuksen vastaavuus Väyläviraston pätevyysvaatimuksiin.
- Hakemus toimitetaan Väyläviraston kirjaamoon.

Uusi tekstiehdotus

- Väylävirasto voi harkintansa perusteella myöntää kirjallisen poikkeusluvan pätevyysvaatimuksiin seuraavissa tapauksissa:
 - pakollisen työkokemusajan lyhentäminen
 - ennakko vaatimuksen (esim. Perusteet rautatiejärjestelmästä) korvaaminen työkokemuksella tai muulla koulutuksella
 - koulutuksen korvaaminen työkokemuksella tai muulla koulutuksella
 - pätevyysvaatimusten lieventäminen työ- tai työmaakohtaisesti ulkomailla hankitun pätevyyden tai työkokemuksen vastaavuus Väyläviraston pätevyysvaatimuksiin.
- Väylävirasto voi harkintansa perusteella myöntää poikkeusluvan kertauskoulutuksen suorittamiseen varsinaisen pätevyyden päättymisen jälkeen seuraavissa tapauksissa:
 - henkilö on ollut kertauskoulutuskaudella niin pitkällä sairauslomalla, opintovapaalla tai vanhempainvapaalla, että kertauskoulutukseen osallistuminen ei ole ollut mahdollista (työnantaja ei ko. aikoina voi velvoittaa työntekijää osallistumaan koulutukseen)
 - yrityksen liiketoiminta on kesken kertauskoulutuskauden myyty toiselle yritykselle
 - henkilö on ollut työttömänä kertauskoulutuskauden aikana siten, että hänellä ei ole ollut työnantajaa, jonka tehtävänä olisi ollut ohjata henkilö kertauskoulutukseen
- Vapaamuotoinen kirjallinen hakemus toimitetaan Väyläviraston kirjaamoon. Hakemukseen on liitettävä tarpeelliset dokumentit poikkeuslupahakemuksen käsittelyä varten.

Syy muutokselle: lisätty perusteet kertauskoulutukseen osallistumiselle poikkeusluvalla pätevyyden päättymisen jälkeisissä tilanteissa.

6.4 Pätevyyden peruminen

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- Tämän ohjeen mukaisia pätevyysksiä voi perua ainoastaan Väylävirasto.
- Väylävirasto voi harkintaansa perustuen perua henkilön pätevyudet, jos:
 - Pätevyyden myöntämiseen liittyvät tiedot ovat olleet virheellisiä tai puutteellisia.
 - Pätevyyden saanut henkilö on toiminnallaan aiheuttanut rautatieliikenteeseen kohdistuneen onnettomuuden tai vakavan vaaratilanteen.
 - Pätevyyden saanut henkilö on vakavasti ja/tai toistuvasti osoittanut piittaamattomuutta rautatieturvallisuuteen liittyvien määräysten ja ohjeiden noudattamisessa ja/tai tietoisesti laiminlyönyt niitä.

Uusi tekstiehdotus

- Tämän ohjeen mukaisia pätevyysksiä voi perua ainoastaan Väylävirasto.
- Väylävirasto voi harkintaansa perustuen perua henkilön pätevyudet, jos:
 - Pätevyyden myöntämiseen liittyvät tiedot ovat olleet virheellisiä tai puutteellisia.
 - Pätevyyden saanut henkilö on toiminnallaan aiheuttanut rautatieliikenteeseen kohdistuneen onnettomuuden tai vakavan vaaratilanteen.
 - Pätevyyden saanut henkilö on vakavasti ja/tai toistuvasti osoittanut piittaamattomuutta rautatieturvallisuuteen liittyvien määräysten ja ohjeiden noudattamisessa ja/tai tietoisesti laiminlyönyt niitä.
- **Pätevyys palautetaan käymällä pätevyiden peruskoulutus uudelleen.**
- **Pätevyys voidaan perua myös määräajaksi.**

Syy muutokselle: lisätty tiedot, miten pätevyiden voi palauttaa. Peruminen voi olla myös määräaikaista.

7.1 Pätevyyden todentaminen

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- Otteesta on käytävä ilmi vähintään koulutuksen nimi, koulutuslaitoksen nimi ja koulutuksen ajankohta.

Uusi tekstiehdotus

- Otteesta on käytävä ilmi vähintään koulutuksen nimi, koulutuslaitoksen nimi ja **pätevyyden myöntämisen** ajankohta

Syy muutokselle: Koulutusajankohdan sijaan oleellista on pätevyyden myöntämisen ajankohta.

8.1 Koulutusmalli

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- Työpätevyyteen liittyvä koulutus suoritetaan lähtökohtaisesti yhdessä koulutuslaitoksessa. Poikkeustilanteisiin vaaditaan Väyläviraston erikoislupa.

Uusi tekstiehdotus

- Työpätevyyteen liittyvä koulutus suoritetaan lähtökohtaisesti yhdessä koulutuslaitoksessa. Poikkeustilanteisiin vaaditaan Väyläviraston **poikkeuslupa**.

Syy muutokselle: Muotoiltu tekstiä muuhun ohjeprosessiin paremmin sopivaksi.

8.2 Peruskoulutukset ja pätevyyskoulutukset

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- Seuraavia koulutuksia voivat järjestää vain Väyläviraston hyväksymät koulutuslaitokset:
 - Ratatyöturvallisuuspätevyys (TURVA)
 - Perusteet rautatiejärjestelmästä (PERA)
 - Turvamiespätevyys (T-mies)
 - Ratatyövastaava pätevyys (RTV)
 - Ratatyökoneenkuljettajapätevyys (RKK)
 - Ratapihaliikenneohjaaja (RLO)
 - Liikenneohjaaja.

Uusi tekstiehdotus

- Seuraavia koulutuksia voivat järjestää vain Väyläviraston hyväksymät koulutuslaitokset:
 - Ratatyöturvallisuuspätevyys (TURVA)
 - Perusteet rautatiejärjestelmästä (PERA)
 - Turvamiespätevyys (T-mies)
 - Ratatyövastaavan **n** pätevyys (RTV)
 - Ratatyökoneenkuljettajapätevyys (RKK)
 - Ratapihaliikenneohjaaja (RLO)
 - Liikenneohjaaja **(LO)**.

Syy muutokselle: Lisätty lyhenne ja muotoiluja yhdenmukaiseksi muun ohjeen kanssa.

9.1 Osaamisen varmistaminen

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- Koulutusohjelmasta riippuen osaaminen varmistetaan kirjallisten kokeiden, käytännön harjoitteiden, harjoittelun/työnopastuksen tai annettavan käytännön kokeen avulla. Pääsääntöisesti käytännön kokeessa osaaminen varmistetaan tekemällä työtehtävään liittyviä työsuoritteita Ratateknisessä oppimiskeskuksessa ROKissa.
- Koulutusohjelmien kokeet tehdään ensisijaisesti sähköisessä oppimisjärjestelmässä. Koulutuslaitos järjestää kokeen Väyläviraston antamien ohjeiden ja koekysymysten pohjalta.

Syy muutokselle: Tarkennuksia.

Uusi tekstiehdotus

- Koulutusohjelmasta riippuen osaaminen varmistetaan **hyväksytyjen** kirjallisten kokeiden, käytännön harjoitteiden, harjoittelun/työnopastuksen tai annettavan käytännön kokeen avulla. Pääsääntöisesti käytännön kokeessa osaaminen varmistetaan tekemällä työtehtävään liittyviä työsuoritteita Ratateknisessä oppimiskeskuksessa ROKissa.
- Koulutusohjelmien kokeet tehdään ensisijaisesti sähköisessä oppimisjärjestelmässä. Koulutuslaitos järjestää kokeen Väyläviraston antamien ohjeiden **ja/tai** koekysymysten pohjalta.

10.1 Koulutuslaitokselle asetetut edellytykset

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- Haettavat koulutusohjelmat ovat:
 - Ratatyöturvallisuuspätevyys
 - Perusteet rautatiejärjestelmästä
 - Ratatyövastaavan pätevyys
 - Turvamiespätevyys
 - Ratapihaliikenneohjaajapätevyys
 - Ratatyökoneenkuljettajapätevyys (RKK)
 - Liikenneohjaajapätevyys (LO)

Uusi tekstiehdotus

- Haettavat koulutusohjelmat ovat:
 - Ratatyöturvallisuuspätevyys (TURVA)
 - Perusteet rautatiejärjestelmästä (PERA)
 - Ratatyövastaavan pätevyys (RTV)
 - Turvamiespätevyys (T-mies)
 - Ratapihaliikenneohjaajan pätevyys (RLO)
 - Ratatyökoneenkuljettajapätevyys (RKK)
 - Liikenneohjaajan pätevyys (LO)

Syy muutokselle: Muotoilujen yhdenmukaistaminen muun ohjeen kanssa. Lisätty lyhenteet.

Väylävirasto
Trafikledsverket

10.1 Koulutuslaitoslupa

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- Yrityksen, joka hakee Väyläviraston koulutuslaitokseksi, tulee hakemuksessaan kuvata:
 - Koulutuslaitoksen vastuuhenkilö ja hänen tehtävää tukeva työkokemuksensa perusteluin.
 - Koulutusohjelmakohtaiset vastuukouluttajat ja muut kouluttajat sekä heidän tehtävää tukeva työkokemuksensa perusteluin.
 - Yleiset toimintaperiaatteensa.
 - Haettavat koulutusohjelmat.
 - Menettelyt, joiden avulla tietojen luottamuksellisuus varmistetaan sekä koulutuslaitoksen toimintaa ja laatua kehitetään ja valvotaan.
 - Miten se tarkastaa koulutettavan/työnantajan toimittamat todenteet ennakkovaatimusten täyttymisestä ennen koulutettavan hyväksymistä koulutukseen.
 - Miten se huolehtii koulutukseen pääsyn puolueettomuudesta ja tasapuolisuudesta.
 - Miten se huomioi koulutettavan riittävän kielitaidon.
 - Muualla kuin ROKissa järjestettävissä koulutuksissa, koulutuslaitoksen tulee varmistaa ja kuvata hakemuksessaan koulutusjärjestelyiden asianmukaisuus (opetukseen soveltuvat koulutustilat ja -järjestelyt, harjoittelupaikat, koejärjestelyt ym.).
 - Koulutuksen laadun omavalvonta ja palautteen kerääminen kurssilaisilta.
 - Koulutussuorituksen ja/tai myönnetyn pätevyyden rekisteröinti ja Väyläviraston mahdollisuus tarkistaa rekisteritietoja.
 - Palautejärjestelmä.

Uusi tekstiehdotus

- Haettavat koulutusohjelmat
- Koulutuslaitoksen vastuuhenkilö, hänen työkokemuksensa ja pätevyytensä perusteluin
- Koulutusohjelmakohtaiset vastuukouluttajat, muut kouluttajat ja muu koulutuksissa käytettävä henkilökunta sekä heidän kouluttajaoikeuksiensa voimassaoloaika
- Yleiset toimintaperiaatteensa
 - Toimintamallikuvaus koulutuslaitoksen toiminnasta
 - Miten toimitaan muutostilanteissa (esim. kouluttajamuutos)
- Laatu
 - Mahdollinen noudatettava laatujärjestelmä
 - Miten koulutuslaitos seuraa Väyläviraston ohjelmuuksia ja huomioi ne koulutuksissaan
 - Miten koulutuslaitos seuraa Väyläviraston koulutusmateriaalimuutoksia ja varmistaa niiden käyttöönoton koulutuksissaan
 - Miten koulutuslaitos seuraa kouluttajiensa osaamista ja pätevyyskysiä
 - Kuvaus laadunvarmistuksesta, seurannasta ja omavalvonnasta
- Koulutusmenetelmät
 - Miten koulutukset järjestetään
 - Käyttämänsä sähköinen oppimisympäristö
 - Miten se varmistaa koulutettavien osaamisen koulutuksen päätyttyä
- Millä kielillä koulutukset järjestetään sekä mahdollisen tulkin käyttö
 - Miten varmistetaan kouluttajan kielitaidosta, jos koulutus järjestetään muulla kielellä kuin suomeksi

Syy muutokselle: Järjestelty uudestaan ja lisätty asioita koulutuslaitosten omavalvontojen perusteella

10.1 Koulutuslaitoslupa (jatkoa edelliseltä kalvolta)

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

Väylävirasto
Trafikledsverket

Uusi tekstiehdotus

- Miten valitaan koulutuspaikka, jos koulutus järjestetään muualla kuin ROKissa
 - Koulutuspaikan tai harjoittelupaikan valintakriteerit
 - Kuka vastaa koulutuspaikan tai harjoittelupaikan valinnasta ja soveltuvuudesta
 - Miten varmistetaan koejärjestelyjen asianmukaisuudesta
- Koulutettavat
 - Miten koulutuslaitos huolehtii koulutukseen pääsyn puolueettomuudesta ja tasapuolisuudesta
 - Miten se tarkastaa koulutettavan tai hänen työnantajansa toimittamat todenteet ja todistukset ennakkovaatimusten täyttymisestä
 - Miten se huomioi koulutettavan kielitaidon
 - Miten se varmentaa koulutettavan henkilöllisyyden
- Menettelyt, miten se varmistaa tietojen luottamuksellisuuden (tietoturva ja tietosuojat)
- Menettelyt, miten se rekisteröi koulutussuorituksen ja /tai pätevyyden ja miten Väylävirasto voi tarvittaessa tarkistaa rekisteritiedot
- Miten se kerää koulutettavilta palautetta koulutuksistaan ja miten palautteita käsitellään ja huomioidaan osana koulutustoiminnan ja koulutuslaitoksen toiminnan kehittämistä

Syy muutokselle: Järjestelty uudestaan ja lisätty asioita koulutuslaitosten omavalvontojen perusteella

10.2 Kouluttajille asetetut edellytykset

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- Väyläviraston myöntämä kouluttajaoikeus on voimassa toistaiseksi ja on henkilökohtainen.

Uusi tekstiehdotus

- Väyläviraston myöntämä kouluttajaoikeus on voimassa **viisi (5) vuotta kerrallaan** ja on henkilökohtainen.

Syy muutokselle: Väylävirasto haluaa varmistaa säännöllisesti, että kouluttajan tuntemus koulutusohjelmasta ja pedagoginen osaaminen ovat ajantasaiset.

10.1 Koulutuslaitokselle asetetut edellytykset

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- Väyläviraston hyväksymä koulutuslaitosoikeus on voimassa toistaiseksi ja sitä ylläpidetään Väyläviraston säännöllisillä auditoinneilla. Koulutuslaitosoikeuden ylläpito edellyttää lisäksi osallistumista Väyläviraston järjestämiin koulutuslaitos- ja kouluttajatapaamisiin sekä koulutusmateriaalien säännölliseen päivittämiseen.

Uusi tekstiehdotus

- Väyläviraston hyväksymä koulutuslaitosoikeus on voimassa **enintään viisi vuotta kerrallaan** ja sitä ylläpidetään Väyläviraston säännöllisillä auditoinneilla. Koulutuslaitosoikeuden ylläpito edellyttää lisäksi osallistumista Väyläviraston järjestämiin koulutuslaitos- ja kouluttajatapaamisiin sekä koulutusmateriaalien säännölliseen päivittämiseen.

Syy muutokselle: Väylävirasto haluaa varmistaa säännöllisesti, että koulutuslaitoksen toiminta ja menettelyt ovat asianmukaisia ja ajantasaisia sekä koulutusohjelmanuettelo on ajan tasalla.

10.3 Verkko-oppimisympäristö

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

Uusi tekstiehdotus

- Koulutuslaitoksella tulee olla käytössään verkko-oppimisympäristö, jonka avulla hallinnoidaan koulutettavien koulutussuoritteita sekä jaellaan opintomateriaaleja.
- Verkko-oppimisympäristön kautta:
 - hallinnoidaan opiskelijoiden kurssi-ilmoittautumisia
 - jaetaan opintomateriaalit koulutettaville
 - suoritetaan koulutuksiin liittyviä osasuorituksia, kuten ennakotehtäviä ja kirjallisia kokeita
 - hallinnoidaan harjoitustehtäviä
 - koulutettavan on mahdollista seurata kaikkia omia koulutukseen liittyviä suorituksia.
- Sähköiseen oppimisympäristöön laaditun koulutuksen ja ennakotehtävien tulee olla koulutettavien käytössä vähintään 5 päivää ennen ja jälkeen koulutuksen sekä tukea kokonaisvaltaista oppimista.

Syy muutokselle: Kirjoitettu kohta uusiksi. Eerokin käyttö loppuu 2026 lopussa. Käytännössä kaikilla koulutuslaitoksilla on jo nyt oma verkko-oppimisympäristönsä.

10.4 Ratatekninen oppimiskeskus ROK

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- ROKin koulutuskumppani vastaa Väyläviraston seuraavien koulutusohjelmien järjestämisestä:
 - Turvalaiteasentaja,
 - käyttöönottotarkastaja,
 - Hitsaus,
 - hitsausmestari,
 - ultraääni,
 - päällysrakenne,
 - taito- ja maarakennus.

Uusi tekstiehdotus

- ROKin koulutuskumppani vastaa Väyläviraston seuraavien koulutusohjelmien järjestämisestä:
 - turvalaiteasentaja **pätevyys**,
 - **turvalaitteiden** käyttöönottotarkastaja **pätevyys**,
 - **Kunnostushitsauspätevyys,**
kaarijatkoshitsauspätevyys,
termiittihitsauspätevyys,
 - hitsausmestari **pätevyys**,
 - ultraääni **tarkastajapätevyys**,
 - päällysrakenne **pätevyys**,
 - taito- ja maarakennus **pätevyys**.

Syy muutokselle: Koulutusohjelmien nimien ajantasaistaminen ja yhtenäistäminen.

11 Siirtymäajan menettelyt

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

Uusi tekstiehdotus

- Ennen 30.9.2025 myönnetyt Ratatyövastaavan pätevydet siirtyvät automaattisesti RTV taso 3 (RTV 3) - pätevyyksiksi.
- Ennen (ohjeen voimaantuloaika) myönnetyt kouluttajaoikeudet ovat voimassa 31.12.2028 asti.
- Ennen (ohjeen voimaantuloaika) myönnetyt koulutuslaitosluvat ovat voimassa 31.12.2028 asti.

Syy muutokselle:

Liite 4: Ratatyövastaava (RTV), tasot 1-3

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

Uusi tekstiehdotus

- Liite kirjoitettu kokonaan uusiksi vastaamaan uudistettua kolmitasoista pätevyysmallia.

Syy muutokselle: RTV-koulutusohjelma muuttunut kolmiportaiseksi.

Liite 6: Liikenneohjaajan pätevyys (LO)

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- **Koulutuksen kesto:** Koulutuksen kokonaiskesto on noin 6 kk. Tähän sisältyy aloitusjakso: orientaatio, TURVA- ja PERA-koulutukset sekä perehtyminen tulevaan ohjausalueeseen.
- **Osaamisen varmentamisen tapa:**
 - Kirjalliset teoria- ja osateoriakokeet tai osaamisen varmentaminen
 - simulaattoriharjoittelu
 - työnopastus
 - työnäyttö ja osatyönäytöt

Uusi tekstiehdotus

- **Koulutuksen kesto:** Koulutuksen kokonaiskesto on noin 6 kk.
- **Osaamisen varmentamisen tapa:**
 - teoriakokeet
 - henkilökohtainen simulaattoriharjoitus
 - työpisteen osaamisen varmentaminen
 - näyttö ja mahdolliset osanäytöt

Syy muutokselle: Tekstiä selkeytetty vastaamaan nykyistä koulutusmallia.

Liite 6: Liikenneohjaajan pätevyys (LO)

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- Pätevyyden voimassaolo: Pätevyys on voimassa toistaiseksi.
- Pätevyyden ylläpito: Liikenneohjaapätevyyden ylläpitämiseksi on suoritettava hyväksytysti yhden (1) päivän kestoinen kertauskoulutus, viimeistään pätevyyden päättymiseen mennessä. Hyväksytysti suoritettu kertauskoulutus uusii voimassa olevan Ratatyöturvallisuuspätevyyden (Turva). Mikäli henkilö on ollut poissa pätevyYTEEN liittävstä tehtävästä kaksi (2) vuotta tai sitä pidempään, hänen on suoritettava koulutus uudestaan.

Syy muutokselle: Selkeytetty voimassaoloa ja ylläpitoa.

Uusi tekstiehdotus

- **Pätevyyden voimassaolo:** Pätevyys on voimassa toistaiseksi **ylläpidon toimenpiteiden toteutuessa.**
- **Pätevyyden ylläpito:** Liikenneohjaapätevyyden ylläpitämiseksi on suoritettava hyväksytysti yhden (1) päivän kestoinen kertauskoulutus kalenterivuositain. Hyväksytysti suoritettu kertauskoulutus uusii voimassa olevan Ratatyöturvallisuuspätevyyden (Turva).

Liite 6: Liikenneohjaajan pätevyys (LO)

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- **Poissaolon tai turvallisuuspoikkeaman jälkeinen koulutus**
- Poissaolon tai turvallisuuspoikkeaman jälkeen henkilölle järjestetään tarvittaessa yksilöllistä koulutusta.
- Jos henkilön työskentely liikenneohjaajan tehtävässä on keskeytynyt yli vuoden ajaksi, hänen on suoritettava hyväksytysti sekä kertauskoulutus että käytännön osaamista osoittava koe voidakseen jälleen toimia liikenneohjaajana.
- Muissa tilanteissa koulutuksen tarve ja laajuus arvioidaan tapauskohtaisesti.

Uusi tekstiehdotus

- **Poissaolon tai turvallisuuspoikkeaman jälkeinen koulutus**
- Poissaolon tai turvallisuuspoikkeaman jälkeen henkilölle järjestetään tarvittaessa henkilökohtaista koulutusta.
- Jos henkilön työskentely liikenneohjaajan tehtävässä on keskeytynyt yli vuoden ajaksi, on osaamisen varmistamiseksi laadittava henkilökohtainen opetussuunnitelma, joka sisältää vähintään pätevyyden ylläpitämiseksi määritellyt täydennyskoulutukset ja käytännön osaamista osoittavan kokeen. Henkilö on suoritettava em. koe hyväksytysti voidakseen jälleen toimia liikenneohjaajana itsenäisesti.
- Jos henkilön työskentely liikenneohjaajan tehtävässä on keskeytynyt yli neljän vuoden ajaksi, hänelle laadittu henkilökohtainen opetussuunnitelma tulee hyväksyttävä Väyläviraston edustajalla ennen kuin pätevyyttä haetaan poikkeusluvalla.

Syy muutokselle: selkeytetty pätevyyden hakemista uudelleen poissaolon jälkeen.

Liite 9: Turvalaiteasentajapätevyys

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- Koulutuksen kesto: 92 oppituntia
- **Pätevyyden myöntämisen edellytykset:**
- vähintään 4 kuukautta ohjattua harjoittelua turvalaiteasentajan tehtävistä tai intensiivijakso ROKissa
- Väyläviraston Junakulunvalvonnan (JKV) perusteet -kurssi
- Ennakkotehtävät
- Kirjallinen koe
- Käytännön koe

Uusi tekstiehdotus

- **Koulutuksen kesto:** 160 oppituntia.
- Pätevyyden myöntämisen edellytykset:
- Hyväksytysti suoritettut
 - ennakkotehtävät
 - viikoittaiset työselostukset
 - harjoitteet
 - kirjallinen koe
 - käytännön koe.

Syy muutokselle: Kesto ajan tasalle. Intensiivijakso ja JKV-perusteet nykyään osa koulutusta.

Liite 9: Turvalaiteasentajapätevyys

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- **Pätevyyden ylläpito:**
Turvalaiteasentajapätevyyden ylläpitämiseksi on osallistuttava Turvalaiteasentajapätevyyden 8 oppitunnin kestoiseen kertauskoulutukseen viimeistään pätevyyden päättymiseen mennessä. Jos kertauskoulutusta ei käydy määräajassa, katsotaan pätevyys vanhentuneeksi.

Uusi tekstiehdotus

- **Pätevyyden ylläpito:**
Turvalaiteasentajapätevyyden voimassaolo edellyttää, ettei ole ollut yli vuoden taukoa turvalaiteasentajapätevyyttä vaativista tehtävistä. Turvalaiteasentajapätevyyden ylläpitämiseksi on osallistuttava Turvalaiteasentajapätevyyden 16 oppitunnin kestoiseen kertauskoulutukseen viimeistään pätevyyden päättymiseen mennessä. Jos kertauskoulutusta ei käydy määräajassa, katsotaan pätevyys vanhentuneeksi.

Syy muutokselle: Kertauskoulutuksen kesto ajan tasalle. Tehtävässä työskentelyn jatkuvuus olennaista osaamisen kannalta.

Liite 11: Kunnostushitsauspätevyys

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- **Koulutuksen kesto:** Riippuvainen pätevyyskokonaisuudesta:
- Puikkohitsauksen perusteet: 15 pv (korvattavissa voimassa olevalla EN ISO 9606-1 mukaan todennetulla puikkohitsausprosessin henkilöpätevyydellä päittäisliitokselle)
- Kiskojen ja vaihteenosien kunnostushitsaus: 25 pv
- **Ennakkovaatimukset:**
- Toisen asteen perustutkinto kone- ja tuotantotekniikan alalta TAI
- muu Väyläviraston erikseen hyväksymä toisen asteen perustutkinto ja soveltuva työkokemus
- Ratatyöturvallisuuspätevyys (Turva)
- Perusteet rautatiejärjestelmästä (PERA)
- Standardin EN ISO 9712 vaatimusten mukaisesti todennettu lähinäkökyky
- Tulityökortti

Uusi tekstiehdotus

- **Koulutuksen kesto: 25 pv.**
- **Ennakkovaatimukset:**
 - toisen asteen perustutkinto kone- ja tuotantotekniikan alalta TAI
 - muu Väyläviraston erikseen hyväksymä toisen asteen perustutkinto ja soveltuva työkokemus
 - Ratatyöturvallisuuspätevyys (Turva)
 - Perusteet rautatiejärjestelmästä (PERA)
 - standardin EN ISO 9712 vaatimusten mukaisesti todennettu lähinäkökyky
 - **EN ISO 9606-1 mukainen puikkohitsausprosessin henkilöpätevyys päittäisliitokselle**
 - Tulityökortti.

Syy muutokselle: Puikkohitsauksen perusteita ei enää tarjota, vaan koulutukseen osallistujalla tulee olla tämä pätevyys jo ennalta.

Liite 13: Termiittihitsauspätevyys

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- **Koulutuksen kesto:**
- 8 pv kun henkilöllä on kunnostushitsauspätevyys
- 15 pv kun koulutus omana kokonaisuutena

Uusi tekstiehdotus

- **Koulutuksen kesto:**
- 8 pv kun henkilöllä on kunnostushitsaus- ja kaarijatkoshitsauspätevyys
- 10 pv kun henkilöllä on kunnostushitsauspätevyys
- 15 pv kun koulutus omana kokonaisuutena.

Syy muutokselle: Koulutuksen kesto ajan tasalle.

Liite 14: Hitsausmestaripätevyys

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- **Koulutuksen kesto:**
- Riippuen aikaisemmasta pätevyyskokonaisuudesta.

Uusi tekstiehdotus

- **Koulutuksen kesto:**
- Riippuen aikaisemmasta pätevyyskokonaisuudesta, **kuitenkin enintään 10 päivää.**

Syy muutokselle: Koulutuksen maksimikesto päivitetty.

Liite 16: Ratatyökoneenkuljettajapätevyys (RKK)

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

- **Koulutuksen kesto:**
 - 16 oppituntia
 - 8 oppituntia kun henkilöllä on ratatyövastaavan pätevyys
- **Pätevyyden ylläpito:**

Ratatyökoneenkuljettajan pätevyys uusitaan käymällä koulutus uudelleen.

Uusi tekstiehdotus

- **Koulutuksen kesto:**
 - 16 oppituntia
 - 8 oppituntia kun henkilöllä on ratatyövastaavan tason 3 (RTV 3) -pätevyys
- **Pätevyyden ylläpito:**

Ratatyökoneenkuljettajan pätevyyden ylläpitämiseksi on suoritettava hyväksytysti yhden (1) päivän kestoinen kertauskoulutus viimeistään pätevyyden päättymiseen mennessä.

Syy muutokselle: RTV-pätevyyden tason määrittely. Pätevyyden ylläpidon menettelyjen vaihtuminen kertauskoulutukseen.

Liite 17: Pelastus- ja raivaushenkilöstön koulutusohjelma

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

Uusi tekstiehdotus

- Kirjoitettu liite kokonaan uudestaan vastaamaan nykyistä koulutusohjelmaa.

Syy muutokselle:

Liite 18: Koontitaulukko

Voimassa oleva VO 43/2024 v3

Uusi tekstiehdotus

- Päivitetty koulutusten kestot ja tiedot vastaamaan muun ohjeen sisältöä..

Syy muutokselle:

Väylävirasto
Trafikledsverket